

راهنمای ساده ثبت دامنه فارسی

برای ثبت دامنه‌های فارسی می‌توانید از صفحه‌کلید فارسی یا عربی استفاده کنید، هر چند بهتر است که از صفحه‌کلید استاندارد فارسی استفاده کنید. صفحه‌کلید استاندارد فارسی به طور پیش‌فرض در اکثر نسخه‌های جدید لینوکس و نیز در Mac OS X موجود است، ولی در ویندوز مایکروسافت نیاز به نصب دارد. راهنمای نصب صفحه‌کلید استاندارد فارسی در ویندوز 2000 و XP را می‌توانید در نشانی زیر بیابید:

<http://lists.sharif.edu/pipermail/persiancomputing/2003-June/000538.html>

تفاوت‌هایی میان بعضی حروف و ارقام فارسی و عربی هست که در سامانه دامنه‌های فارسی در نظر گرفته شده و در این سامانه دامنه درخواست شده، حتی اگر با حروف عربی وارد شود، به طور خودکار به فارسی ثبت می‌شود. برای امکان استفاده کاربرانی که از صفحه‌کلید و قلم‌های ناستاندارد استفاده می‌کنند، جلوگیری از مشکلات امنیتی، و پیشگیری از سوء استفاده احتمالی از شباهت‌ها و تفاوت‌های الفبای فارسی با الفباهای مشابه، همراه با دامنه درخواست شده یک مجموعه متشکل از حداکثر شش دامنه مشابه به متقاضی واگذار می‌شود. این مجموعه یک بسته (Bundle) دامنه نام دارد.

محدودیت‌های شکلی دامنه‌های فارسی

- نام دامنه درخواستی باید فقط از نویسه‌های نمایش داده شده در جدول موارد ۱، ۲، و ۳ زیر تشکیل شود. هیچ نویسه دیگری در نامهای دامنه فارسی مجاز نیست. به این ترتیب، حروف لاتینی، علائم سجاوندی (غیر از تیره‌منها)، علائم تلفظی (از قبیل تنوین و ساکن)، و نویسه‌های کنترلی یونی‌کد (غیر از فاصله مجازی و اتصال مجازی) در نامهای دامنه‌ای فارسی مجاز نیستند.
- نامهای دامنه فارسی باید با حرف شروع شده و به حرف ختم شوند (در جدول موارد ۱ و ۳ در زیر، حرف‌ها با نامشان مشخص شده‌اند). ارقام و نویسه‌های دیگر در ابتدا و انتهای نامهای دامنه مجاز نیستند ولی می‌توانند در میان نامهای دامنه بیایند. به عبارت دیگر نامهایی که در آنها حرف وجود ندارد یا با حرف شروع و ختم نمی‌شوند مجاز نیستند.
- از آنجا که در روند ثبت دامنه فارسی نویسه‌های فارسی وارد شده به نویسه‌های ASCII تبدیل می‌شوند و طول دامنه به ASCII نباید از ۶۳ نویسه تجاوز کند، محدودیت حدود ۳۰ نویسه برای دامنه‌های

فارسی وجود دارد. چنانچه دامنه مورد نظر طولانی‌تر از حد مجاز باشد، سامانه این موضوع را به اطلاع درخواست‌کننده می‌رساند.
 1. نامهای دامنه فارسی محدود به نویسه‌های زیر هستند:

نام نویسه	شکل نویسه	کد یونی‌کد	مثال
حرف آی باکلاه	آ	U+0622	آب، مآخذ
حرف الف	ا	U+0627	امید، بام
حرف همزه تنها	ء	U+0621	شیء
حرف الف همزه	أ	U+0623	مبدأ، یأس
حرف ب	ب	U+0628	بال، طبل، تب، ناب
حرف پ	پ	U+067E	پاک، سپیده، چپ، توپ
حرف ت	ت	U+062A	تور، چتر، دست، بیات
حرف ث	ث	U+062B	ثابت، مثل، بعث، ارث
حرف جیم	ج	U+062C	جوی، پنجره، گنج، کاج
حرف چ	چ	U+0686	چرم، پنجر، گچ، پارچ
حرف ح	ح	U+062D	حمید، محله، صبح، مدح
حرف خ	خ	U+062E	خرم، سخن، ملخ، چرخ
حرف دال	د	U+062F	دام، مد
حرف ذال	ذ	U+0630	ذرت، جذر
حرف ر	ر	U+0631	راد، مرد
حرف ز	ز	U+0632	زنگ، بزم
حرف ژ	ژ	U+0698	ژاله، مزده
حرف سین	س	U+0633	سیب، بست، مس، درس
حرف شین	ش	U+0634	شب، کشت، آتش، موش
حرف صاد	ص	U+0635	صبر، عصر، شاخص، خاص
حرف ضاد	ض	U+0636	ضیا، مضر، قبض، عرض
حرف طا	ط	U+0637	طناب، مطب، ضبط، افراط
حرف ظا	ظ	U+0638	ظهر، نظم، حفظ، حفاظ
حرف عین	ع	U+0639	عماد، معلم، ریع، شجاع
حرف غین	غ	U+063A	غم، مغز، تیغ، باغ
حرف ف	ف	U+0641	فرهاد، نفر، زلف، برف
حرف قاف	ق	U+0642	قند، نقد، زنبق، برق
حرف کاف	ک	U+06A9	کفش، شکر، پلک، خاک
حرف گاف	گ	U+06AF	گرم، شگرد، زنگ، رگ
حرف لام	ل	U+0644	لاله، قلک، میل، بال
حرف میم	م	U+0645	مرز، کمک، سم، نام
حرف نون	ن	U+0646	نرم، لنگر، آهن، نان
حرف واو	و	U+0648	ورق، لبو

نام نویسه	شکل نویسه	کد یونی‌کد	مثال
حرف واو همزه	ؤ	U+0624	رؤسا، مؤمن
حرف ه	ه	U+0647	هلو، مهر، خانه، راه
حرف ت گرد	ۀ	U+0629	دايرةالمعارف، ثقةالاسلام
حرف ی	ی	U+06CC	یاس، کیف، جارچی، چای
حرف ی همزه	ئ	U+0626	رئیس، مسئله، متلائی
رقم صفر	۰	U+06F0	
رقم یک	۱	U+06F1	
رقم دو	۲	U+06F2	
رقم سه	۳	U+06F3	
رقم چهار	۴	U+06F4	
رقم پنج	۵	U+06F5	
رقم شش	۶	U+06F6	
رقم هفت	۷	U+06F7	
رقم هشت	۸	U+06F8	
رقم نه	۹	U+06F9	
تیره‌منها	-	U+002D	علمی تخیلی

2. نویسه‌های زیر در نامهای دامنه مجازند ولی به طور خودکار هم در زمان ثبت و هم در زمان کاربرد نادیده گرفته می‌شوند:

نام نویسه	کد نویسه	مثال
فاصله مجازی	U+200C	خانه‌ها
اتصال مجازی	U+200D	ه. ق.

3. نویسه‌های زیر در نامهای دامنه مجازند ولی در زمان ثبت به طور خودکار تبدیل به نویسه دیگری می‌شوند:

نام نویسه	شکل نویسه	کد نویسه	نویسه حاصل	کد نویسه حاصل
حرف کاف عربی	ك	U+0643	حرف کاف فارسی	U+06A9
حرف ی عربی	ي	U+064A	حرف ی فارسی	U+06CC
رقم صفر لاتینی	0	U+0030	رقم صفر فارسی	U+06F0
رقم یک لاتینی	1	U+0031	رقم یک فارسی	U+06F1
رقم دو لاتینی	2	U+0032	رقم دو فارسی	U+06F2
رقم سه لاتینی	3	U+0033	رقم سه فارسی	U+06F3
رقم چهار لاتینی	4	U+0034	رقم چهار فارسی	U+06F4

نام نویسه	شکل نویسه	کد نویسه	نویسه حاصل	کد نویسه حاصل
رقم پنج لاتینی	5	U+0035	رقم پنج فارسی	U+06F5
رقم شش لاتینی	6	U+0036	رقم شش فارسی	U+06F6
رقم هفت لاتینی	7	U+0037	رقم هفت فارسی	U+06F7
رقم هشت لاتینی	8	U+0038	رقم هشت فارسی	U+06F8
رقم نه لاتینی	9	U+0039	رقم نه فارسی	U+06F9
رقم صفر عربی	۰	U+0660	رقم صفر فارسی	U+06F0
رقم یک عربی	۱	U+0661	رقم یک فارسی	U+06F1
رقم دو عربی	۲	U+0662	رقم دو فارسی	U+06F2
رقم سه عربی	۳	U+0663	رقم سه فارسی	U+06F3
رقم چهار عربی	۴	U+0664	رقم چهار فارسی	U+06F4
رقم پنج عربی	۵	U+0665	رقم پنج فارسی	U+06F5
رقم شش عربی	۶	U+0666	رقم شش فارسی	U+06F6
رقم هفت عربی	۷	U+0667	رقم هفت فارسی	U+06F7
رقم هشت عربی	۸	U+0668	رقم هشت فارسی	U+06F8
رقم نه عربی	۹	U+0669	رقم نه فارسی	U+06F9

فاصله مجازی

در متون فارسی بعضی حروف هیچگاه به حرف بعدی نمی‌چسبند، مثلاً «الف» یا «د»، و بعضی دیگر بسته به نوع استفاده در کلمه گاهی می‌چسبند و گاهی نمی‌چسبند، مانند «ه» در «کلمه‌ای» و «کلمه‌ای» که دو لغت متمایزند. برای وارد کردن عبارت «کلمه‌ای» در رایانه باید از نویسه فاصله مجازی میان حروف «ه» و «الف» استفاده کرد. از آنجا که استفاده از نویسه عادی فاصله (space) در ثبت دامنه‌ها مجاز نیست، ثبت‌کنندگان و کاربران می‌توانند در مواردی به جای نویسه فاصله نیز از فاصله مجازی استفاده کنند، مثلاً «فرهنگستان‌هنر» را می‌توان به جای «فرهنگستان هنر» که مجاز نیست ثبت کرد. (جای فاصله را ممکن است بتوان خالی هم گذاشت یا با تیره‌منها جایگزین کرد، مثلاً «منطقه ۱۶» را می‌توان به شکل

- «منطقه ۱۶» یا «فرهنگستان هنر» را می‌توان به شکل «فرهنگستان هنر» ثبت کرد). فاصله مجازی را می‌توان به صورت زیر وارد کرد:
- در صفحه‌کلید استاندارد فارسی، با کلید تبدیل به‌همراه فاصله (Shift+Space) یا کلید تبدیل به‌همراه «ذ» (Shift+B). ترکیب تبدیل و فاصله ممکن است در بعضی صفحه‌کلیدهای استاندارد کار نکند.
 - در صفحه‌کلید فارسی مایکروسافت، با پایین نگه داشتن همزمان کلیدهای مهار و تبدیل و فشردن کلید ۲ (Ctrl+Shift+2).
 - با هر صفحه‌کلیدی در ویندوز مایکروسافت، پایین نگه داشتن کلید دگرساز و فشردن دکمه‌های ۰۱۵۷ (Alt+0157) روی تخته‌کلید عددی (keypad) در حالتی که قفل اعداد (NumLock) روشن باشد. این روش در همه نسخه‌های ویندوز قابل استفاده است.

حروف «ک» و «ی» در فارسی و عربی

شیوه نمایش و رفتار حرفهای «ک» و «ی» در خط فارسی و عربی و نیز در کد یونی‌کد متفاوت است، هر چند که برای بعضی کاربران ممکن است این تفاوت مهم یا محسوس نباشد. سامانه ثبت دامنه‌های فارسی طوری تنظیم شده است که «ک» و «ی» عربی در زمان ثبت خودبه‌خود به فارسی تبدیل می‌شوند، بنابراین نیازی نیست ثبت‌کننده در این مورد نگرانی داشته باشد. به‌منظور اطمینان ثبت‌کننده از دامنه ثبت‌شده در مواردی که کاربر احتمالاً از قلمهای نااستاندارد استفاده کند، تصویری از نامی که در سیستم ثبت می‌شود نیز به کاربر نشان داده خواهد شد. جهت اطلاع و استفاده دقیق از دامنه ثبت شده، نحوه وارد کردن این حروف در دو زبان به صورت زیر است:

نام و شکل حرف	کد یونی‌کد حرف	محل در صفحه‌کلید استاندارد فارسی	محل در صفحه‌کلید فارسی مایکروسافت
حرف کاف فارسی (ک)	U+06A9	;	;
حرف کاف عربی (ك)	U+0643	Shift+Z	ممکن نیست
حرف ی فارسی (ی)	U+06CC	D	D
حرف ی عربی (ي)	U+064A	Shift+D	Shift+X

مثال ثبت دامنه فارسی

فرض کنید می‌خواهیم دامنه «کلمه‌ای.ایران» را ثبت کنیم. توجه کنید که «ایران» از پسوندهای مجاز دامنه‌های مرتبه دوم است. گامهای ثبت به ترتیب زیر هستند:

1. با مراجعه به <http://register.idn.nic.ir>، نخست یک nic-handle برای ثبت دامنه‌های فارسی بگیرید.
2. در صفحه بالا با استفاده از nic-handle گرفته‌شده در مرحله قبل برای ثبت دامنه به سامانه وارد شوید.
3. با کلیک کردن روی «Register a New Domain» صفحه ثبت دامنه ظاهر می‌شود. در این صفحه پسوند «ایران» را از جدول مربوط انتخاب کنید.
4. در جای خالی دامنه، عبارت «کلمه‌ای» را وارد کنید. توجه کنید که بین حروف «ه» و «الف» باید از فاصله مجازی استفاده کنید. اگر دامنه

مورد نظر برای ثبت موجود باشد از شما خواسته می‌شود مشخصات تکمیلی لازم برای ثبت دامنه را وارد کنید.

استفاده از دامنه‌های فارسی

برای استفاده از نشانی‌های فارسی، یا به طور کلی نامهای دامنه‌ای بین‌المللی (IDN)، باید از مرورگرهایی که IDN را پشتیبانی می‌کنند (از جمله Firefox و Mozilla) استفاده کرد یا از Plug-in های خاص جهت افزودن این قابلیت به بعضی نرم‌افزارها مانند Internet Explorer یا Outlook استفاده نمود. برای استفاده از خدماتی مانند Email، FTP، Telnet، SSH، و مانند آنها نیز باید از نرم‌افزارهای دارای قابلیت پشتیبانی از IDN استفاده کرد. با مراجعه به نشانی اینترنتی

http://www.verisign.com/products-services/naming-and-directory-services/naming-services/internationalized-domain-names/page_002201.html

می‌توانید فهرستی از نرم‌افزارهایی را که از IDN پشتیبانی می‌کنند، مشاهده کنید.

جهت استفاده کردن از نشانی فارسی می‌توانید از روش‌های زیر استفاده کنید:

- می‌توانید خادم دامنه (DNS Server) با نشانی آی‌پی 194.225.70.85 را به عنوان خادم دامنه دوم یا سوم سیستم عامل رایانه خود اضافه کنید. این کار را می‌توان در سطح فراهم‌کنندگان خدمات اینترنتی (مثل ISP ها و ICPها) نیز انجام داد. در اینصورت می‌توانید نام دامنه‌ی فارسی را بدون افزودن ir. مورد استفاده قرار دهیم.
- در صورتی که این کار ممکن یا مطلوب نباشد، با افزودن پسوند «.ir» به انتهای نام دامنه فارسی نیز می‌توان از دامنه استفاده کرد. در این حالت مثلاً برای استفاده از دامنه «کلمه‌ای.ایران» پس از وارد کردن «کلمه‌ای.ایران» باید صفحه‌کلید را به صفحه‌کلید لاتینی تغییر داده و سپس نقطه و بعد «ir» را وارد کرد. در اکثر سیستم‌عاملهای امروزی، که در آنها نام دامنه از چپ به راست نمایش می‌یابد، این عبارت به شکل «ir.کلمه‌ای.ایران» نشان داده خواهد شد.